

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Боровик Андрій Володимирович

*кандидат юридичних наук, доцент, відмінник освіти України,
віце-президент з наукової роботи,
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Столяр Олександр Олександрович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Аналізуючи останні досягнення у сфері штучного інтелекту необхідно визнати, що у найближчому майбутньому організаційні заходи з його впровадження та нормативно-правового забезпечення, що пов'язані зі зберіганням значного обсягу даних, їх обробкою на основі математичних алгоритмів та прийняття на основі штучного інтелекту відповідних рішень, будуть невід'ємною частиною життя нашого суспільства.

Машинне навчання дає змогу побудувати математичну модель з даних, що включає велику кількість змінних, які невідомі заздалегідь. Параметри конфігуруються поступово, під час фази навчання, яка використовує набори даних навчання для пошуку та класифікації. Різні методи машинного навчання розробники вибирають залежно від характеру завдань, які слід виконати (згрупувати). Ці методи, як правило, класифікуються на три категорії: навчання під наглядом, непідконтрольне навчання та закріплення навчання. Ці три категорії групують різні методи, включаючи нейронні мережі, глибоке навчання тощо.

Система штучного інтелекту здатна використовувати великі дані, обчислювати, оцінювати, вивчати, робити дедуктивні міркування, абстрактно аналізувати та прогнозувати. Швидкість обробки інформації штучним інтелектом та його ефективність при прийнятті процесуальних рішень створює модель цифрової автоматизації процесуальних рішень. Така автоматизація спрощує процедуру прийняття відповідних рішень в подібних провадженнях, що, безумовно, підвищує ефективність та спрощує процедуру прийняття процесуальних рішень з огляду процесуальної економії.

В Україні схожу роботу виконує персонал органу пробації у межах підготовки досудової доповіді, наглядової та пенітенціарної пробації. Слід відмітити, що в Україні пробаційні програми тільки почали розвиватись і говорити про застосування штучного інтелекту при підготовці досудової доповіді дещо передчасно, але для порівняльного аналізу існуючих технологій штучного інтелекту та роботи персоналу пробації можна застосовувати аналогію. Згідно з ч.ч.1, 3 ст. 9 Закону України «Про пробацію» досудова пробація – це забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності. Досудова доповідь про обвинуваченого повинна містити: соціально-психологічну характеристику; оцінку ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення; висновок про можливість виправлення без обмеження волі або позбавлення волі на певний строк (Law of Ukraine, 2015). Згідно з ч.ч. 1, 2 ст. 314–1 Кримінального процесуального кодексу України з метою забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого, а також прийняття судового рішення про міру покарання представник уповноваженого органу з питань пробації складає досудову доповідь за ухвалою суду. Досудова доповідь складається щодо особи, обвинуваченої у вчиненні злочину невеликої або середньої тяжкості, або тяжкого злочину, нижня межа санкції якого не перевищує п'яти років позбавлення волі. Досудова доповідь щодо неповнолітнього обвинуваченого віком від 14 до 18 років складається незалежно від тяжкості вчиненого злочину, крім випадків, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України (Law of Ukraine. 2012).

Для суду, безумовно, є перевагою підготовка звіту штучним інтелектом в автоматичному режимі з оцінкою ризиків рецидиву злочинів. Але такий звіт не може бути доказом винуватості обвинуваченого у вчиненні злочину. Процедура доказування, що базується на об'єктивних доказах, відрізняється від автоматичного аналізу даних системою штучного інтелекту. Під час оцінки ризиків штучний інтелект бере дані по обвинуваченому з бази, аналізує їх, використовуючи математичні алгоритми, та робить звіт з оцінкою відповідних ризиків. Чим більше даних, тим вища точність звіту. Однак, якщо штучний інтелект враховуватиме дані, що будуть штучно створені або підроблені, базуватись на неправильному перекладі, неправильному висновку і поясненнях експерта, будуть враховані завідомо неправдиві показання свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого. Всі ці обставини можуть вплинути на правильність висновку штучного інтелекту.

Загалом, використання штучного інтелекту фактично створює модель цифрової автоматизації процесуальних рішень. Така автома-

тизація спрощує процедуру прийняття подібних рішень у подібних провадженнях, що, безумовно, підвищує ефективність та спрощує процедуру прийняття процесуальних рішень з погляду процесуальної економії. Для застосування штучного інтелекту в судовій системі України необхідно прийняти відповідні законодавчі рішення, які будуть врегульовувати суспільні відносини у визначеній сфері діяльності людини. Європейська етична хартія про використання штучного інтелекту в судових системах та їх оточення від 3–4 грудня 2018 року вже заклала основи для майбутніх законодавчих рішень з впровадження штучного інтелекту у судах загальної юрисдикції України.

Література:

1. Боротьба з кіберзлочинністю в умовах дії воєнного стану: Закон 2149-IX. – LigaZakon: сайт. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytcs/210562_borotba-z-kberzlochinnstyu-v-umovakh-d-vonnogo-stanu-zakon-2149-ix
2. Кримінальний кодекс України. – Законодавство України : сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-3>

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА ЗЛОЧИННОСТІ СЕРЕД ВІЙСЬКОВИХ В УКРАЇНІ

Веремчук Володимир Валентинович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Мазепа Дмитро Ярославович

*здобувач освітньо-наукового рівня (доктор філософії),
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

Запобігання кримінальним правопорушенням у ЗС України представляє собою комплексну системну реакцію суспільства на злочинні прояви і знаходить свій вираз у наступних взаємопов'язаних аспектах: як засіб соціального регулювання найбільш значущих суспільних відносин в армії; як сукупність заходів виховного, освітнього,